

Asia: LVM/337/03/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä luotsauslain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta lausuntoa luonnoksesta luotsauslain muuttamiseksi. Trafi on osallistunut luonnoksen valmisteluun ja Trafi pitää esitystä kannatettavana. Trafi kiinnittää kuitenkin huomiota seuraaviin seikkoihin ja esittää niihin muutosehdotuksia.

Huomiot hallituksen esityksen perusteluista

Esityksen vaikutukset

Luonnoksessa ehdotetaan Trafille uutta tehtävää. Esityksen mukaan Trafi myöntäisi kokeilulupia sellaisiin luotsauspalveluihin, joissa luotsi hoitaisi tehtäviään luotsattavan aluksen ulkopuolella. Tähän tehtävään liittyen lakiesityksessä on myös kaksi uutta määräyksenantovaltuutta. Luonnoksen 3 kohdassa, jossa arvioidaan esityksen vaikutuksia, ei ole kuitenkaan arvioitu viranomaisvaikutuksia. Trafi esittää, että 3 kohtaan lisätään maininta siitä, että esityksellä on vaikutuksia Trafian toimintaan. Kokeilulupahakemuksia ei odoteta tulevan suurta määrää. Trafian tietojen mukaan vain Finnpilot Pilotage Oy:llä on tällä hetkellä e-luotsaussuunnitelma. Trafi arvioi, että kokeilulupiin liittyvä arviointityö, lupien myöntäminen ja määräyksen valmistelutyö voidaan tehdä nykyisillä resursseilla.

Huomiot lakiehdotuksesta

21 e § Luotsauspalveluiden kokeiluja koskevat olennaiset tiedot

Pykälän 1 momentissa säädetään, että ”Liikenteen turvallisuusvirasto, Liikennevirasto ja Ilmatieteen laitos voivat luovuttaa salassapitosäännösten estämättä luotsauspalvelun kokeiluja koskevia olennaisia ja välttämättömiä tietoja luotsausyhtiölle tai muille kokeiluihin osallistuville toimijoille. Tiedot luovutetaan ajantasaisina rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Edellä sanottu ei koske

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja.”

Kyseisen pykälän perusteluiden mukaan: ”Kokeiluja koskeviin olennaisiin ja välttämättömiin tietoihin voisi sisältyä ainakin seuraavia tietoja: 1) häiriö- ja poikkeamatiedot alusliikenteestä ja aluksista, turvalaitteista, väylistä; 2) tilanne- ja varoitustiedot sää- ja jääolosuhteista; 3) alusten onnettomuus-, vaaratilanne- ja poikkeamatiedot; 4) alusrekisteritiedot; 5) alusliikenteen tutka- ja AIS-tiedot ja 6) väylätiedot.”

Liikenteen turvallisuusvirasto kiinnittää huomiota siihen, että viraston merilain 18 luvun 15 §:n nojalla saamat onnettomuus-, vaaratilanne- ja poikkeamatiedot ovat salassa pidettäviä sekä julkisuuslain 24 §:n että merilain 18 luvun 15 §:n mukaan. Poikkeamatietojen julkisuuteen on myös liikenne- ja viestintävaliokunta ottanut kantaa mietinnössään 7/2017. Sen mukaan ”Valiokunta pitää Liikenteen turvallisuusviraston laissa säädettyjen meriliikenteen turvallisuutta koskevien valvontatehtävien toteuttamisedellytysten kannalta välttämättömänä, että poikkeamatietoja pidetään lähtökohtaisesti luottamuksellisina esityksessä ehdotetulla tavalla.” Lisäksi valiokunta lausui seuraavaa: ”Valiokunta myös katsoo saamansa selvityksen perusteella, että meriliikenteen turvallisuutta koskevassa viranomaistoiminnassa tarvittavien tietojen saaminen voisi olennaisesti vaarantua, mikäli näitä tietoja ei pidettäisi luottamuksellisina. Tietojen saamisen vaarantuminen taas heikentäisi Liikenteen turvallisuusviraston valvontatehtävän toteuttamismahdollisuuksia merkittävästi. Valiokunnan näkemyksen mukaan edellä mainittu julkisuuslain säännös kattaa selkeästi myös tämän kaltaisen tilanteen eikä asiasta ole siten tarpeen säätää erikseen. Näin ollen on riittävää, että onnettomuus- ja vaaratilanteita koskevien tietojen salassapidosta säädetään kaikilta osin julkisuuslain 24 §:ssä.”

Edellä mainitusta syystä johtuen Trafi esittää, että 21 e §:n säännöstä ”Edellä sanottu ei koske viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja” muutettaisiin siten, että siihen lisätään myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohta. Mainittu lisäys on tarpeen pykälätasolla, koska muuten jäisi aina erikseen arvioitavaksi, onko tapauksessa kyse olennaisista ja välttämättömistä tiedoista, ja tällaisissa tilanteissa voisi tulla ristiriitaisia näkemyksiä siitä, onko kyseessä olennaisista ja välttämättömistä tiedoista.

Muut huomiot

-

Jaakkola Sirkku
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi